

ΣΩΜΑ
ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2004

ΤΕΥΧΟΣ 25

Προσκοπικά Βήματα

Λίγα λόγια για τους
ανέμους

ΑΝΕΜΟΙ

Οι άνεμοι είναι το αποτέλεσμα της μετακίνησης αερίκών μαζών.

Όταν αυτές οι μάζες κινούνται αργά, δημιουργούν ελαφρές αύρες, ενώ όταν κινούνται γρήγορα, θύελλες. Στον άνεμο μπορούμε να διακρίνουμε δύο χαρακτηριστικά. Τη διεύθυνση, που είναι το σημείο του ορίζοντα από το οποίο πνέει ο άνεμος και την ένταση που είναι η ταχύτητα με την οποία κινείται.

Ανέμους που συναντάμε στην περιοχή της Μεσογείου:

ΗΜΕΡΗΣΙΟΙ ΑΝΕΜΟΙ (ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΑΥΡΕΣ):

Δημιουργούνται από την διαφορά θερμοκρασίας που παρατηρείται τόσο την ημέρα όσο και τη νύχτα μεταξύ της θάλασσας και της ξηράς. Δηλαδή σε μια παράκτια περιοχή μετά την ανατολή του ήλιου και εφ' όσον επικρατεί αίθριος καιρός, η ξηρά ζεσταίνεται πιο γρήγορα από τη θάλασσα και αναπτύσσει θερμοκρασία μεγαλύτερη από της θάλασσας. Η πίεση γίνεται μεγαλύτερη πάνω από τη θάλασσα, με αποτέλεσμα την δημιουργία ανέμου από τη θάλασσα προς τη ξηρά. Ο άνεμος αυτός ονομάζεται θαλάσσια αύρα και η κοινή ονομασία του είναι μπάτης. Τη νύχτα υπάρχει αναστροφή των συνθηκών. Η ξηρά ψύχεται γρηγορότερα από τη θάλασσα, η πίεση γίνεται μεγαλύτερη πάνω από τη ξηρά με αποτέλεσμα να δημιουργείται άνεμος από τη ξηρά προς τη θάλασσα. Ο άνεμος αυτός ονομάζεται απόγεια αύρα. Η έντασή της είναι πολύ μικρότερη από της θάλασσας αύρας.

ΜΠΟΡΑ:

Παρατηρείται κυρίως τον χειμώνα. Ψυχρός άνεμος που πνέει από βόρειες και ανατολικές διευθύνσεις με ισχυρές βροχές ή χιόνια.

ΜΙΣΤΡΑΛ:

Είναι άνεμος ψυχρός και ξηρός από βόρειες - βορειοδυτικές κατευθύνσεις.

ΓΚΡΕΚΑΛ:

Είναι βορειανατολικός ισχυρός άνεμος που δημιουργεί πολύ μεγάλους κυματισμούς.

ΣΙΡΟΚΟΣ:

Είναι θερμός και ξηρός άνεμος. Προέρχεται από τις έρημους της Βόρειας Αφρικής, γι' αυτό μερικές φορές μεταφέρει ποσότητες σκόνης από τις έρημους. Η διεύθυνσή του είναι νότια, νοτιοδυτική.

ΕΤΗΣΙΕΣ:

Εμφανίζονται στην ανατολική Μεσόγειο και στο Αιγαίο πέλαγος από τον Μάιο μέχρι τον Οκτώβριο. Είναι βορειοανατολικών - βορειοδυτικών διευθύνσεων και από τα μέσα Ιουλίου μέχρι τον Σεπτέμβριο τους ονομάζουμε 'μελτέμια'.

ΜΠΟΥΚΑΛΟΥΡΑ:

Άνεμος που μπαίνει - "μπουκάρει" (από εκεί και η ονομασία του) - από τη θάλασσα στη στεριά. Κατά την άνοιξη επικρατεί συνήθως από το μεσημέρι μέχρι αργά το απόγευμα. Δημιουργείται λόγω διαφοράς θερμοκρασίας του λεκανοπεδίου και της θάλασσας.

ΠΟΥΝΕΝΤΕΣ:

Τοπικό φαινόμενο στη περιοχή του Σαρωνικού. Έρχεται από την περιοχή του Ισθμού της Κορίνθου και κατεβαίνει από τα Γεράνια όρη. Εκδηλώνεται τον Μάιο, τις απογευματινές και βραδινές ώρες. Η ταχύτητά του μπορεί να φτάσει ακόμη και τους 35 κόμβους. Ο πουνέντες φέρνει διαύγεια στην ατμόσφαιρα.

ΣΟΡΟΚΑΔΕΣ:

Παρουσιάζονται από την αρχή του Δεκέμβρη μέχρι και τα μέσα Ιανουαρίου. Έχουν μεγάλη ένταση και μπορούν να φτάσουν και τα 9 BEAUFORT.

ΤΟΠΙΚΟΙ ΑΝΕΜΟΙ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ ΣΤΟ ΙΟΝΙΟ:

Είναι συνήθως οι ΠΟΥΝΕΝΤΟΜΑΪΣΤΡΟΙ. Εκδηλώνονται τις πρώτες απογευματινές ώρες και δεν ξεπερνούν τα 20 μίλια την ώρα.

Αντικυκλώνας

Κέντρο υψηλών ατμοσφαιρικών πιέσεων που περιβάλλεται από μικρότερη πίεση. Τα μετεωρολογικά χαρακτηριστικά του αντικυκλώνα είναι αντίθετα από εκείνα του κυκλώνα. Στον αντικυκλώνα η κίνηση του αέρα είναι καθοδική, ο ουρανός καθαρός και οι θερμοκρασίες είναι πολύ χαμηλές το χειμώνα και ψηλές το καλοκαίρι

Αύρα.

Έτσι ονομάζεται ένα αδύνατο ρεύμα αέρα και διάφορες άλλες κατηγορίες τοπικών ανέμων που δημιουργούνται, από την άνιση θερμοκρασία δύο τμημάτων της ίδιας περιοχής της γης (θαλάσσια αύρα, αύρα της στεριάς, αύρα του βουνού, αύρα της κοιλάδας κ.ά.). Στην ιατρική ονομάζονται έτσι τα συμπτώματα που προαναγγέλλουν μια επιληπτική κρίση.

Κυκλώνας

Ένας πραγματικός στρόβιλος αέρα στις τροπικές ζώνες. Ονομάζεται και τυφώνας (στις θάλασσες της Κίνας), ουραγκάν (στις Δυτικές Ινδίες), μπαγκούιο (στις Φιλιππίνες) και willy-willy (στην Αυστραλία). Οι τροπικοί κυκλώνες σχηματίζονται στις θάλασσες κατά τη θερμή εποχή και δημιουργούνται σε μια όχι πολύ εκτεταμένη ζώνη και χαμηλής πίεσης:

γύρω από το κέντρο αυτής της ζώνης ο θερμός και πλούσιος σε υδρατμούς αέρας υψώνεται με στρόβιλους που ξεπερνούν την ταχύτητα των 200 χλμ./ώρα, αφήνοντας ένα κενό που γεμίζει από άλλες μάζες αέρα που προέρχονται από κοντινές περιοχές. Κατά τη διάρκεια αυτού του μετεωρολογικού φαινομένου προκαλούνται βροχές και ισχυροί άνεμοι.

Στο κέντρο του κυκλώνα (μάτι του κυκλώνα) βρίσκεται αντίθετα μια ήρεμη ζώνη με λίγα σύννεφα. Οι υπερτροπικοί κυκλώνες είναι χαρακτηριστικοί των εύκρατων ζωνών και οφείλονται στη συνάντηση ψυχρών και ξηρών μαζών αέρα με θερμές και υγρές μάζες αέρα και συνοδεύονται από κακοκαιρία (ανέμους, σχηματισμό σύννεφων και βροχοπτώσεις).

Μαϊστράλι.

Δυνατός άνεμος, κρύος και ξηρός που μέσω της κοιλάδας του Ροδανού κατεβαίνει ως την ακτή της Προβηγκίας.

Μαΐστρος

Άνεμος που φυσά από βορειοδυτικά.